

ҚЎШНИМИЗ ТИНЧЛИГИ — БИЗНИНГ ТИНЧЛИГИМИЗ

Аввал хабар қилганидек, Ўзбекистон Республикаси Президентини Ислам Каримов 4 октябрь куни Афғонистондаги ҳарбий-сиёсий вазиятнинг кескинлашуви муносабати билан Марказий Осиё давлатлари ва Россия Федерацияси раҳбарларининг Алматида бўлиб ўтган учрашувида қатнашди.

Афғонистонда «Толибон» ислом ҳаракати пойтахт Кобулни эгаллашди, мамлакатдаги қарама-қаршилиқ қайфияти ва қуроли тўқнашувларнинг кескинлашуви афғон халқи бошига турли қуфатлар солган моҳирони тинч йул билан ҳал этиш эҳтимолини бутунлай хавф остида қолдириди.

«Толибон» ҳаракати аъзоларининг қуллаб-қувватлашлари содир этилиши, ута мурасииз ҳаракатлари жаҳон жамоатчилиги, аввало, Афғонистонга қушни минтақадаги давлатларни жиддий таътибга солмай илоҳи йўқ эди.

Қолаверса, Афғонистондаги бу воқеалар қушни Тожикистондаги вазиятни янада чигаллаштириши мумкин. Шу боис, мамлакатимиз миллий хавфсизлик кенгаши мажлисида таъкидланганидек, «Ўзбекистон қушни давлатларда 103 бераётган бу воқеаларга бефарқ қараб тура олмайди». Шунингдек, «Толибон» ҳаракати Афғонистоннинг шимолий ҳудудларини эгалласа, жаҳон матбуоти катта таътиб билан таъкидланганидек, бу Тожикистон ва Ўзбекистонга узининг жуда салбий таътибларини қуратиши мумкин.

Шу уринда Ўзбекистон Президентининг Афғонистонга қурол-яроғ олиб қиришии чеклаш тўғрисидаги ташаббуси едга тушди. Мамлакатимиз раҳ-

бари нуфузли халқаро тапқилотлар минбаридан туриб, бир неча бор жаҳон жамоатчилиги эътиборини мазкур масалаларга қаратган эди. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Хавфсизлик Кенгашининг мажлисларидан бирида ҳам ушбу ташаббуснинг мурокама этилиши бежиз эмасди. Албатта, бу йул билан муаммо бирланига ҳал бўлиб қолмайди, лекин, оловни учуриш учун аввало унга ег қуйишни тўхтатиш лозимлиги барчага аён.

Дано халқимизда «Қушнинг тинч — сен тинч» деган мақол бор. Алматидаги олий даражадаги учрашув ва унда Ўзбекистон Президентини Ислам Каримовнинг қатнашилишига ҳудди шу нукта назардан қарап жоиз.

Шу куни Алматидаги Президент саройида Ўзбекистон Республикаси Президентини Ислам Каримов, Қозғоғистон Республикаси Президентини Нурсултон Назарбаев, Қирғизистон Республикаси Президентини Аскар Акаев, Россия Федерацияси ҳукумат раҳбари Виктор Черномырдин ва Тожикистон Республикаси Президентини Имомали Раҳмонов узро учрашди. Мамлакатлар раҳбарларининг холи сўбатига Афғонистон ва Тожикистон-Афғонистон чегарасидаги вазиятнинг кескинлашуви билан боғлиқ масалалар юзасидан фикр алмашилди.

Шундан сунг Марказий Осиё давлатлари ва Россия Федерацияси делегациялари иштирокидаги кенгайтирилган таркибдаги учрашув бўлди. Унда Афғонистонда юзга келган вазиятнинг мазкур мамлакатлар хавфсизлигига дахлдорлиги, унинг олдини олиш учун умумий ҳаракат дастури ишлаб чиқиши лозимлиги таъкидланди.

Учрашув қатнашчилари уш-

бу воқеа юзасидан уз нукта назарларини изҳор этиб, минтақадаги ҳар бир давлат манфаатларига мос умумий чора-тадбирларни белгилаш, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ҳамда МДХнинг коллектив хавфсизлик ҳақидаги шартномаси доирасида узро келишиб ҳаракат қилиш борасида фикрлашди.

Муҳокама ва фикрлашулар якунида Қозғоғистон, Қирғизистон республикалари, Россия Федерацияси, Тожикистон ва Ўзбекистон республикалари раҳбарларининг қўшма баёноти қабул қилинди.

Саммит натижасида делегациялар раҳбарлари журналистлар билан учрашди. Унда Афғонистондаги воқеалар Марказий Осиё минтақасига таътир утказиладиган бўлса, МДХнинг коллектив хавфсизлик шартномасига аъзо давлатлар уларнинг жаов чораларини қириши, жафокаш афғон заминиде тезроқ тинчлик урнатилиши ҳамда унинг ҳудудий яхлитлиги сақлаб қолниши лозимлиги таъкидланди.

Маълумки, шу кунларда «Толибон» ҳаракати Афғонистоннинг туртдан уз қисмини эгаллаган ва мамлакатнинг шимолий қисмига яқинлашиб келаттири. Бу ерда эса генерал Абдул Рашид Дустум уз мавқеини мустаҳкамлаб турибди. Агар «Толибон» ҳаракати мамлакат шимолини ҳам эгалласа, Ўзбекистоннинг жанубий чегараларини ёнига келиб қолади. Шу маънода Ўзбекистон Президентини Ислам Каримовга «Ўзбек генерали Дустумга ҳарбий ва сиёсий ердам бериш керак деган масалаларга Сизнинг муносабатингиз қандай» дея савол берилди.

Президент Ислам Каримов журналистлар эътиборини аввал ҳам бир неча бор таъкидлаган

масала — Абдул Рашид Дустумнинг қуллаб оммавий аҳборот воситалари томонидан «Ўзбек генерали» деб аталишига қаратди. У аввало, «Ўзбек генерали» эмас, афғон генералидир. Мисол учун Ўзбекистонда қайси миллатта мансуб генерал чиқмасин, у ўзбек генерали, шу мамлакат ва шу замин фарзандидир. Чунки у аввал уша юрт манфаатини ҳимоя қилади. Ўзбекистонда қорейс миллатига мансуб генерал бўлса, у «қорейс генерали» бўлиши керакми...

— Афғонистон шимолида уз миллионга яқин ўзбек яшайди, — деди Президент Ислам Каримов, — Уларга Ўзбекистон фақат инсонпарварлик ердами қурсатади, холос. Шунингдек, биз уларни электр энергияси билан таъминлашда қўмаклашамиз.

Мамлакатимиз раҳбари Абдул Рашид Дустумга бошқа йўсинда ердам бериш масаласи, агар лозим топилса, МДХдаги ҳамкорлар билан биргаликда муҳокама этилиши кераклигини айтди.

Журналистлар билан учрашувда мазкур давлатлар уз ҳарбий қисмларини маълум бир ҳудуд еки чегара яқинига сафарбар этилиши режалаштирмагани маълум қилинди.

Шу кунги кеңурун Ўзбекистон Президентини Ислам Каримов Тошкентга қайтиб келди.

Мамлакатимиз раҳбарининг Алматида сафарига Президентини Ислам Каримов таътир билан таъкидлади. Бу ерда эса генерал Абдул Рашид Дустум уз мавқеини мустаҳкамлаб турибди. Агар «Толибон» ҳаракати мамлакат шимолини ҳам эгалласа, Ўзбекистоннинг жанубий чегараларини ёнига келиб қолади. Шу маънода Ўзбекистон Президентини Ислам Каримовга «Ўзбек генерали Дустумга ҳарбий ва сиёсий ердам бериш керак деган масалаларга Сизнинг муносабатингиз қандай» дея савол берилди.

Президент Ислам Каримов журналистлар эътиборини аввал ҳам бир неча бор таъкидлаган

КУН ТАРТИБИДА — ПАХТАЧИЛИК ИСТИҚБОЛЛАРИ

7 октябрь куни Тошкентда пахта бўйича халқаро консултация кумитанинг 55-ялпи мажлиси иш бошлади. Пойтахтимиздаги «Интер континентал» меҳмонхонаси муҳташам залида анжуманининг расмий очилиш маросими бўлди. Уни мазкур халқаро кумитанинг ижрочи директори жаноб Л. Шоу очди.

Ўзбекистон Республикаси Президентини Ислам Каримов мажлисда нутқ сўзлади. Президент анжуман иштирокчиларини қутлаб, пахта етиштирувчи ва экспорт қилувчи мамлакатларнинг биргаликдаги фаолияти яхши самара беришини таъкидлади.

Мажлисда АКШ, Франция, Англия, Ҳиндистон, Аргентина, Судан каби дуненинг турли мамлакатларидан келган олим, мутахассис ва ишбилармон доиралар вакилларининг пахта бозори фаолиятини яхшилаш, 2000 йилгача пахта нархлари тахлили, 90-йилларда пахтачилик истиқболлари мавзусидаги маърузалари тингланди.

Анжуман қатнашчилари ҳужаликларда бўлиб, Ўзбекистонда пахта етиштириш тажрибаси билан танишди.

Мажлисда «Интер континентал» меҳмонхона мажмуи қуриб битказилди. Президент Ислам Каримов меҳмонхонани қўздан кечирди. «Интер континентал» компаниясининг Марказий ва Шарқий Европа минтақаси бўйича вице-президенти В. Кросвичик ҳамда меҳмонхона бош директори П. Боссел билан халқаро мезонларга жаов берадиган ушбу ноёб ийшоотнинг қурилиши, ишла тушурилиши ва ундан фойдаланиш масалалари ҳуусида сўбатлашди.

Анжуман уз иштини давом эттирмоқда. Маросимда Ўзбекистон Республикаси Бош вазири У. Султонов, Тошкент шаҳар ҳоқими К. Тулаганов қатнашди.

(ЎзА).

ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ПАХТА БЎЙИЧА ХАЛҚАРО МАСЛАҲАТ ҚЎМИТАСИНИНГ 55-ЯЛПИ МАЖЛИСИДА СЎЗЛАГАН НУТҚИ

Хонимлар ва жаноблар!
Хурматли меҳмонлар!

Пахта бўйича халқаро маслаҳат қўмитасининг 55-ялпи мажлиси иштирокчиларини Ўзбекистон пойтахтида қутлаш менга мамнуният бахш этди. Учрашувимиз самарали бўлишига аминман. Бу учрашув пахта етиштириш, уни қайта ишлаш ва сотиш билан шугулланган барча мамлакат ва ташкилотлар ҳамкорлигини ривожлантиришга хизмат қилади.

Тошкентдаги ялпи мажлисда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг, Жаҳон савдо ташкилотининг, Жаҳон банкининг вакиллари иштирок этаётгани унга алоҳида аҳамият бахш этди.

Бремен, Ливерпуль пахта уюшмалари, Нью-Йорк пахта биржаси вакиллари қатнашган таътир сўзлари айтишга ижозат берайсизлар. Уларнинг мазкур мажлисдаги иштироки Ўзбекистон пахта индустриясининг аҳамияти тобора ортиб бораётганини ишончли тарзда қурсатиб турибди. Республикаимиз пахта индустриясининг таътир қилишда «Коттон аутлук» наприети Ўзбекистон турғисида «ахборот-тахтилий материаллари тайерлаб, салмоқли иш қилиш».

Бутун пахтачилик олами пахта екин қадимий даврлардан бун маълум бўлган Ўзбекистон заминиде тушлангани чуккур рамзий маънога эга.

Бу дидеда истиқомат қилатган қишлар қадимий замонлардан бун саҳий заминда пахтани, айтишим мумкинки, зур бериб, қатъият билан меҳнат қилишни, билим ва тажрибани талаб қиладиган бундай нозик, инжик эканини етиштириш билан шугулланиб келди. Пахта Урта дегиз соҳилларига, Яқин Шарқ ва Кн-

олимлар учун ҳам қимматли илмий-техника ахборотларини айирбощ қилишни таъминлайди. Пировард натижада, мустаҳкам ҳамкорлигимиз туфайли, Ўзбекистон пахта етиштириш ва сотишнинг жаҳон тажрибаси марказига чиқиб олди.

Биз Жаҳон банки билан биргаликда республикада пахта етиштиришни қайта қуриш лойиҳасини ишлаб чиққан кумита ва унинг қотибятии маладини жуда қадрлаймиз.

Бизнинг асосий мақсадларимиз қуйидагилардан иборат: Биринчидан, пахта ҳосилдорлигини ошириш;

Иккинчидан, пахта толасининг сифатини яхшилаш; Учунчидан, юқори сифатли уруғлик етиштиришни қулайтириш ва шу йул билан уруғчилик маладини яхшилаш;

Туртинчидан, эканларни сугоришда сувни тежаш;

Бешинчидан, атроф-муҳитни соғломлаштириш, экология вазиятини яхшилаш.

Пахта лойиҳасининг муҳимлиги ҳисобга олиниб, ҳукумат қарори билан республика Вазирилр Мақамаси ҳузурида бу лойиҳани амалга ошириш билан бевосита шугулланган агентлик тузилди.

Хурматли дустлар! Пахта, бутун пахта саноати қудратли ва кенг тармоқли, юз минглаб қишлар банд бўлган инфраструктурани уз ичига олади.

Бу соҳада қишлоқ ҳужалик машинасозлиги муҳим урн тутди. Шунинг учун ҳам машинасозлики ривожлантиришда жаҳондаги эътироф этилган етакчилар билан биргаликда қулайратиларимизни бирлаштирмоқчимиз.

Бу йуналишда биз Американинг трактор ишлаб чиқарадиган «Каммингс энжин» фирмаси ҳамда пахта терип машиналари

ишлаб чиқарадиган «Кейс» фирмаси билан ҳамкорлиқни ривожлантирмоқдамиз. Бу ҳамкорлик деҳқончилик малаинияти ва самаралорлигини оширишга, ҳосилни йиғиштириб олиш суръатларини тезлаштиришга имкон беради.

Британиянинг «Меридит Жонс» фирмаси билан биргаликда Фарғона vodiysida амалга оширилган лойиҳалар жамоа ҳужаликлари негизиде пахта етиштириш ва йиғиштириб олишнинг илгор усуллари ҳамда пахтани қайта ишлаш натижасида олинган маҳсулотларнинг асосида бутун қишлоқ ҳужалик мажмуини қайта қуриш ва тақомиллаштиришнинг янги моделини яратишга имкон беради.

Хонимлар ва жаноблар! Хурматли мажлис иштирокчилари!

Ўзга жуда катта имкониятларга эга бўлган ноёб эканлардан биридир. Шу сабабли пахта фақат толаси қайта ишлаш эвазига эмас, бошқа жиҳатлардан ҳам Ўзбекистон иқтисодиети учун жуда катта аҳамиятга эга.

Масалан, тозаланган пахта ети ишлаб чиқариш ҳажми 300 минг тоннага таътир этди. Бу эса республика аҳолисининг юқори сифатли усимлик егига бўлган эҳтиёжини тула таъминлабгина қолмай, етти экспорт қилишга ҳам имкон беради.

Бутунги кунда Ўзбекистонда Германиянинг «Лизенталь» фирмаси билан биргаликда барпо этилган қорхоналарда юқори сифатли қороз, шу жумладан пул чиқаришда ишлатиладиган қороз тайерланмоқда.

Олдимизда ег-экстракция заводаларида табиёт ва техникада ишлатиладиган госсиполин катта миқдорда ишлаб чиқа-

(Давоми 2-бетда.)

ҚОЗОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ, ҚИРҒИЗИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ, РОССИЯ ФЕДЕРАЦИЯСИ, ТОЖИКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ, ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ РАҲБАРЛАРИНИНГ ҚЎШМА БАЁНОТИ

Биз, Алмати учрашуви иштирокчилари, Афғонистонда юз бераётган воқеалар ҳуусида фикр алмашиб, Афғонистондаги қуроли тўқнашувлар миқсис кенгайиб бораётгани ва бу ҳаракатларнинг тобора кучайиб, тинч аҳоли уртасида оммавий қурбонларга сабаб бўлаётганидан, қочоқлар ва мажбурий қишманчиларнинг янги-янги оқимларини пайдо қилатганидан жиддий таътибланганимизни билдирамиз. Катт этишлар ва отиб ташлашлар, собиқ Президент Назибуллозини вақсийларча улдирлиш тингликни кучайтириб, Афғонистондаги вазиятни умумий ҳалокат екасида олиб келмоқда, афғон давлатчилигининг барбод бўлиши хавфини туғдирмоқда.

Уруш алаптаси МДХга аъзо мамлакатлар чегарасига яқинлашиб келмоқда. Бу ҳол мазкур давлатлар ҳамда бутун ҳамдустликнинг миллий манфаатларига бевосита хавф туғдириб, минтақавий ва халқаро вазиятни беқарорликка олиб келади.

Биз Афғонистон чегарасидаги МДХ давлатлари билан барқарорликка путур етказиладиган ҳар қандай ҳатти-ҳаракатни маъқулдамаслигимизни баён қиламиз. Бундай ҳатти-ҳаракатлар ким томонидан содир қилинган бўлмасин, бу давлатларнинг умумий манфаатларига хавф сифатида баҳоланган ва 1992 йил 15 май куни Тошкентда имзоланган коллектив хавфсизлик ҳақидаги шартноманинг 4-моддасига биноан, уларга ҳудди шундай жаовб

қайтарилади. Учрашув иштирокчилари ҳамдустлигининг коллектив хавфсизлик кенгашига мурожаат қилади ва МДХнинг жанубий чегараларида вужудга келатган вазиятни тезлик билан қуриб чиқиб, ҳамдустлигининг ташки чегаралари хавфсизлигини мустаҳкамлаш юзасидан зарур чора-тадбирлар қуришга даъват этди.

Биз Афғонистондаги урушга ташкилотларнинг, энг аввало толибларнинг уруш ҳаракатларини зудлик билан тўхтатиш, умумий тогувликка еришиш йулларини қидиришни бошлашга даъват этамиз. Афғонистонда узок йиллардан бери давом этиб келатган урушнинг тўхтатиш пайти етди. Бу ишда суверен Афғонистоннинг ички ишларига аралашмаслик, унинг ҳудудий яхлитлигини сақлаб қолтиш асосий шарт бўлиши лозим.

Биз БМТ Хавфсизлик Кенгашининг уруш ҳаракатларини тўхтатиш ҳамда Афғонистондаги зиддиятни сиёсий жиддатдан ҳар томонлама бошқариш, жаҳон ҳамжамияти томонидан тинч аҳоли ва қочқинларга муруват ердами берилиши юзасидан тезкор чора-тадбирлар белгилаш учун манфаатдор мамлакатлар иштирокида зудлик билан махсус мажлис утказишини таътир этамиз.

Алмати,
1996 йил 4 октябрь.

МУНОСАБАТ

ШАҒҚАТСИЗЛИК

Жафокаш афғон халқига яна қириб бунди. Бу ердаги уруш турли уруғ-аймоқларнинг, жоний тузаларнинг уз таътир доирасини қулайтириш ва ҳоқимиятни қула олиш учун бефарқ қуришига айтилади. «Толибон» ислом ҳаракати уз ҳоқлаган турмуш тарзини зуравонлик, вақсийликларга қўй урган ҳолда жорий этмоқда. Энг емон беғнувоқар қони туқилган.

Ўзбекистон раҳбарини юртимизда, бутун дунда тинчлик-ҳотиржамлик барқарор бўлиши учун намуна ва ташаббус қурсатганидан баъиғ меъмурига. Қуни кеза ҳурматли Президентимиз И. А. Каримов Сурхондарга таътир буюрди. Ўзбекистон-Афғонистон чегарасида бўлиб, Вапаном сарҳадлари поёбонлари билан учрашди. Мулоқозларда зобитлар, аскарлар қурсатгани таътирлиқ учун Президентни минг-тироқчилик билдиришди. «Аскар Вапаном ҳим қилар экан, биринчи набақта уз ола-оқаси, қишлоқ қони туқилган тулорин, дилбар ери, қалрмонларини қўй оқшига келтирми. Шунинг учун ҳам Вапаном асл фарзандларини ҳимоя қила олади» деган юртбошимизнинг пурҳикмат сўзлари барқарор қилишдан қуқур жўй олди.

Афғонистондаги воқеаларни таътиблашди қулар эканмиз, соллом фикр таътибга қилишга, қириб-барот урушга чек қуйишга илоҳи миз.

Э. ЖУМАЕВ,

Кумқўрғон туманидаги С. Бойматов номи жамоа ҳўжалиги бошқаруви раиси.

ТААЖЖУБ!

Сунгги вақтларда Москвинда айрим матбуот нашрлари, ҳуусан, «Независимая газета», «Московская правда», «Комсомольская правда», «Известия» ва бошқа қатор нашрлар Ўзбекистон ҳақида турли уйдирмалардан иборат мақолаларни чоп этишга зур бера бошладилар. Зеро, бу янглик эмас. Халқимиз кеса тағида ним кеса борлигини аллақачон яхши тушуниб олган. Мудло нима эканлигини биламиз: Ўзбекистондаги ҳақиқий аҳолини бузиб қурсатиш, мамлакатимиздаги барқарор вазиятга, жумладан жаҳон хавас қилиб турган осийишта ҳаётимизга рахна солишдан бошқа нарсас эмас. Оқиқ айтганда мустақил Ўзбекистонда ижтимоий-иқтисодий, халқаро соҳаларда эришилган ютуқлар айрим пинҳоний қуларга еқибатир.

Бундай шароитда эл севган Президентимиз атрофида янада маҳкам жиқиллаб, зарбдорчасига меҳнат қилиб, юртимиздаги тинч-осойишта ҳаётни куз қорачиқиде асрашимиз лозим.

Т. ИБРОХИМОВ,

Чортоқ туманидаги Навоий номи жамоа ҳўжалиги бригадаси бошлиғи.

АҚЛ БОВАР ҚИЛМАЙДИ

Афғонистондаги воқеалар ҳўжалигимиз деҳқонларини ҳам баъиғ таътибга солмоқда. Бу ердаги «Толибон» ислом ҳаракатининг узлари эгаллаган ҳудудларга олиб бораётган сиёсати сиёсий қуришнинг маъмурий усуллари доирасидан тапқариладир. Улар уз сиёсий рақибларидан таътир-қонуний йуллар билан уз олишни авж олдириб, ақл бовар қилмайдиган гуноҳ ишларга қўл урмоқдалар. Воқеаларни қузатиб шафқатсизлик ҳам шунчалик бўладими, деган фикрга борасан қиши. Толибларнинг инсон ҳуқуқларини кескин чеклашга қаратилган ҳаракатларини изоҳлаб бўлмайди. Ҳозирги урушнинг афғон халқи манфаатларига ҳеч қандай алоқаси йўқ.

О. ХАЛИЛОВ,

Избоскан туманидаги Бобур номи жамоа ҳўжалиги меҳнат фахрийси.

Биждуюв туманидаги С. Айний номи жамоа ҳўжалигининг Тошмурод Райбуллаев бошчилик қилаётган бригада заршу-нослари деҳқончиликнинг сир-синоятини пухта ўзлаштириб-лардан. Улар жўр қилинган 40 гектар ерда пахта етиштириб, туманда биринчилар қаторида давлатга қимматли хом ашё сотиш режасини утқилади.

Бригада далаларида ҳосил мўл. Миришкорлар ҳосилдор-лики 55 центнерга етказишга азму қарор қилишган.

СУРАТДА: мохир бригадир Тошмурод РАЙБУЛЛАЕВ.

Х. ҚУРБОНОВ олган сурат.

Жирмонга Барака

РЕСПУБЛИКА ВИЛОЯТЛАРИДА ПАХТА ТАЙЕРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1996 ЙИЛ 7 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Режага нисбатан фонз ҳисобида)

ВИЛОЯТЛАР	БИР КУНДА	МАВСУМ БОШИДАН БУЕН
Андижон	1,70	77,97
Сурхондаре	1,29	66,52
Бухоро	1,44	65,14
Хоразм	1,67	63,93
Навоий	1,52	59,62
Самарқанд	1,51	57,78
Қашқадаре	2,10	57,42
Фарғона	1,23	57,29
Наманган	1,80	52,24
Тошкент	2,72	41,65
Қорақалпоғистон		
Республикаси	1,13	37,84
Сирдаре	2,20	27,72
Жиззах	1,90	26,13
Республика бўйича	1,69	53,79
1995 йилда	1,74	74,18
ЖУМЛАДАН ИНГИЧКА ТОЛАЛИ ПАХТА (ТОННА ҲИСОБИДА)		
Сурхондаре	793	24665
Қашқадаре	505	6783
Наманган	—	—
Республика бўйича	1298	31448
1995 йилда	1280	40691

Шуни алоҳида таъкитлаш керакки, мамлакатимиздаги барқарор ва ҳамаҷиҳатли иқтисодий ҳолати мамлакатимизнинг ислоҳоти ва янги турмуш паровоити, ислохотлар йўлида олга қўйилган дариёт ва ишончли қўдам Узебекистон ҳудудини таъшиқарлиги одамлар қайтиб

ТАРАҚҚИЁТ ТИМСОЛИ

Ўзбекистон Қишлоқ ҳўжалик вазирлигининг социал масалалар ва қурилишлар бoш бoшқармаси қабулхона-сида шу кунларда сўх ҳўжалиги, соғлиқни сақлаш, маориф, маиший хизмат ва бошқа соҳа вакилларини учратасиз. Уларни бу ерга бошлаб келган омил-Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 182-сонли қарори, ундан келиб чиқиб амалга ошириладиган бунёдкорлик ишлари қўламлидир. Ташкилотлар раҳбарлари ўзлари ишлаб чиққан ҳаракат дастурини мувофиқлаштиришди. «Оби-ҳаёт» акционерлик инвестиция компанияси раисининг ўринбосари А. Азимов ўз жамоасининг вилаетларда амалга оширажак тадбирлари ҳақида маълумот берди.

«2000 йилгача бўлган даврда Ўзбекистон Республикаси қишлоқ ижтимоий инфраструктурасини ривожлантириш дастури тўғрисида»ги мазкур қарор нуфузли идора, ташкилотлар жамоалари зиммасига қишлоқни жadal обод қилиш бўйича муайян вазифалар юклаган. Вазирлик Социал масалалар ва қурилиш бoш бoшқармаси бошлигининг ўринбосари Т. Юсупов билан мухбиримиз суҳбатига ҳам мазкур қарор ўртага ташлаган масалалар ҳусусида.

— Толиб Шарипович! Ушбу қарор моҳиятини, ундан келиб чиққан ҳолда шарҳлаб берсангиз.

— Мутахассис сифатида меннинг изоҳим қуйидагича: Қалъимиз зоҳим мифологиясида нақл қилинишга, баҳодир Геракл душмани билан олишганда рақибни қучли чиқа бошласа дарҳол етиб олган ва шу заҳоти қуч-қувватга тулган. Сунгра етган жойидан туриб қурашни давом эттириб тоғлиб чиқди. Маълум бўлишича у она ердан қувват оларкан. Гераклининг энгилмаслиги сирининг аниқ шунда эди. Қишлоқ инфраструктурасини ривожлантириш дастури мен шу мифга ҳамоҳанг десам ажабланманг. Ўзбекистон аграр мамлакат, унинг қудрат манбаси она ер. Қишлоқ ҳўжалиги мамлакатимизнинг сунган тоғи. Ривожланган, қуркам қишлоқ ҳўжалиги, сонаотлашган, обод

масканлар, бадавлат одамлари юртимизнинг нафақат ифтихори, тутасам қуч-имкониятлари ҳамдир. Қуланган мақсад қишлоқдаги беқисс қуч-имкониятларини ҳаракатга солиб, истиқлолга хизмат қилдиришдир.

Қарорнинг моҳияти ҳам ниҳоятда қамровли. Авваламбор бу ҳўжатта республикаимиз раҳбарияти ўтказётган қучли ижтимоий сиеатининг еркин далили, қишлоқдаги ислохотларни тезлаштиришнинг узиға ҳос меҳаниги деб қарамок керак. Республика аҳолисининг катта қучилиги истиқомат қилаётган қишлоқ бундай эътибор эҳтиромга лойиқ. Қарорда соғлиқни сақлаш, халқ маорифи, сонаот, уй-жой қурилиши, ичимлик сув, табиий газ таъминоти, маиший хизмат шохобчаларини жонлантириш, хонадонларини телефонлаштириш, алоқа хизматини тубдан яхшилаш каби ҳаётини зарур масалалар қамраб олинган. Қишлоқларимизни эртанги жамоли

раҳбарларимиз диққат марказида, уларнинг ташаббуси билан қишлоқ туб янгиланишларга юз бўрди. Шу урида айрим мисоллар келтирамиз. Биргина 1996-97 уқув йили давомида вазирлигимиз тасарруфидиги ҳўжалик мактаблари қуриш учун 150 миллион сум, тиббиет муассасалари барпо қилишга 70, табиий газ тармоқлари ўтказиш учун 70 миллион, жами 300 миллион сум атрофида пул маблағи давлат бюджетидан ажратилди.

Қишлоқ ҳўжалик вазирлиги бу маблағлар ҳисобидан 1996 йил давомида 6900 уқувчи урнига эга бўлган умумтаълим мактаблари, 16 та давлат амбулаториясини қуриб, фойдаланиш-

лар 1996-97 уқув йилининг биринчи кунгирогини қилишга қадар 2966 уқувчи урнига эга бўлган янги мактаб бинолари қуриб, ишга туширилди.

— Қишлоқлардаги мактаблар, улар учун янги бинолар қуриш масаласига кенгроқ тўхталсангиз.

— Вазирликка қарашли ҳўжаликларда бугун 2.982 та умумтаълим мактаблари ишлаб турибди. Уларда 1.632 минг қишлоқ уқувчилари таълим олмақда. Бу мактабларнинг аксарияти яхши биноларга жойлашган. 300 дан ортқ мактаб мослаштирилган иморатларда фаолият қуратмоқда. Қарорда ёмон ҳолатдаги мактаблар урнига давлат бюджетидан ҳўжалик ҳисобидан

қишлоқдаги ишчи кучларидан 78,8 минг нафарини ижтимоий меҳнатга жалб қилган. Қишлоқда ёшлар сафи йил сайин охиб борапти. Уларнинг тайридан фойдаланиш мамлакат қудратини ошириб, миллий ишчилар синфини шакллантиради.

1996-2000 йиллар мобайнида 30 мингдан ортқ кичик корхоналар асосан маҳаллий хом ашёни қайта ишлашга ихтисослашган. Белгиланган режани тезлаштириш мақсадида қишлоқда ҳусурий тадбиркорлик ривожлантирилмоқда. Бут етган кичик бинолар кенгайтирилади, йириклар таъмир қилиниб, тикув, туқув пехларни, бошқа маҳсулот берадиган кичик корхоналар очиш учун фойдаланилмоқда.

1996 йилнинг биринчи ярмида вазирлик ҳўжаликларда 651 та янги кичик корхоналар ташкил этилиб, 4000 атрофида ишчи уринлари яратилди. Аҳолига 94,3 миллион сумлик пуллик хизмат қуратилди. 131,9 миллион сумлик халқ истеъмол моллари ишлаб чиқарилиди. Йилнинг иккинчи ярмида амалга оширилажак бунёдкорлик ишларининг ҳажми яна ҳам сатмоқли.

— Қишлоқни табиий газ ва ичимлик сув билан таъминлаш борасида 2000 йилгача қандай чоралар қурилади?

— 1990-1995 йиллар давомида 7454 километр масофага тоза ичимлик сув қурувлари етказилган. 1996 йилнинг 1 январь ҳолатига қура 61,6 фойиз қишлоқ аҳолига марказлаштирилган тоза ичимлик суви билан таъминланган. 182-қарорга қура 2000 йилгача яна 9550 километр водопровод қурувлари ўтказилган. Вазирлиқнинг ҳўжалик хизматлари жорий йилининг уттан 6 ойида 110 километр масофага водопровод қурувлари етказилган. Йил охирига бориб иш ҳаж-

ми икки ҳисса ошди еки 900 километр масофага ичимлик сув қурувлари етказилди. Қишлоқни табиий газ билан таъминлаш даражаси 1990 йилда 17,6 фойизни ташкил қилган. 1996 йил 1 январига келиб бу ҳолат 43,3 фойизга қутирилди еки 10302 километр узунликда газ қурувлари ишга туширилди. Қишлоқ инфраструктурасини ривожлантириш дастурига қура 1996-2000 йилларда 18530 километр узунликда газ тармоқларини барпо қилиш режалаштирилган. Бу микдорнинг 420 километрдан қурироғи бюджет маблағи ҳисобидан амалга оширилди.

— Ушбу яратувчилик ишларини амалга оширишга жалб қилинган ижрочи ташкилотларни тилга олиб ўтсангиз.

— Вазирлик тизимлиги ихтисослашган «Ўзгрозодоканал» республика ишлаб чиқариш бirlашмаси, шунингдек «Ўзбекгазқурилиш» бirlашмаси, «Оби-ҳаёт» республика акционерлик инвестиция компанияси, «Ўсувқурилиш» концерни қишлоқни табиий газ, тоза ичимлик сув билан таъминлаш тармоқларини барпо қилувчи бюромга, пудратчи ташкилотлар саналади. Уй-жой, сонаот, маданий-маиший бинолар қурилишига «Ўзжамоа ҳўжалик қурилиши», «Ўзгрозқурилиш» бirlашмалари жамоалари жалб қилинган. Вилаетларда янги ташкил этилган ҳўжалик ҳисобиди қурилиш бoшқармалари қуч-тайрати ҳам бунёдкорлик ишига ўнатилган. Ўзбекистон Қишлоқ ҳўжалик вазирлиги тасарруфидиги ҳўжаликларда қурилиш-барпо қилиш ишлари авж олдирилган. Қишлоқларимиз маданий, гузлаштириб бораётган ҳусурият фаолияти билан барчани мафтун қилаётган қунар узок эмас.

Суҳбатдош:
Баҳром ҚАҲҚОРОВ,
«Қишлоқ ҳаёти»
мухбири.

Ҳамкасб ҳақида

ҲУНАРДАН РИЗҚИНГ УНАР

Биз билан ена-ен ишлаб келатган ҳамкасбимиз, ҳунар лицейининг директори Абдурахмон Тoшмурoвoвнинг ҳаёт йули, умр мазмуни ҳақида қисқич қисқич бўлса, беҳтиер неча-неча асрлар чийридан ўтган, халқ донолигининг ифодаси сифатида шаклланган қуйидаги мақоллар елга тулаверали: «Қунт билан урган ҳунар, ҳунардан ризқинг унар», «Ҳунар оқар бўлоқ, ишм-ёнар чироқ», «Ҳунар бўлса қулнида, нон топилар йулнида», «Ҳунар туйғазар, от миндириб, тун қизғизар, «Ҳунарманднинг нони бутун». Ана шу пурҳикмат иборатлар замиридаги мазмун-моҳият А. Тoшмурoвoвнинг меҳнат фаолияти билан чамбарчас уйғулашиб кетганлигида ишонч ҳосил қиламиз. У ун олти йилдан бун ҳунар-билим юртида етакчилик қилиб, бу масканининг ҳар томонлама ривожланишига катта ҳисса қушиб келаяпти.

Ҳунар лицейимизда ҳозирги пайтда 13 касб бўйича 600 нафардан зиёд ёшларга билим ва тарбия бериляпти. 150 нафарга яқин ўқитувчилар, ишлаб чиқариш таълими устаслари, хизмат қуратиб билан боғлиқ бошқа ҳодимлар ёшларга бунгун кун талаблари даражасида ҳунар ургатиш, билим бериш учун астойдил интилоқлар. Ана шундай катта жамоанинг бошини қувиштириб, бу ерда соғлом муҳитни, баркарорлиқни таъминлашга А. Тoшмурoвoв узининг кўп йиллик тажрибасини ва салоҳиятини баҳишда етмоқда. Унинг ташаббуси билан жамоага ҳамоҳанг равишда менежерлар тайириладиган янги бўлим ташкил этилди. Шунингдек, билим даражасида фермерликнинг узиға ҳос томонларини ургатиш йўлга қуйилиб, янги замон қишлоқ ҳўжалик ҳодимларини тайириш борасида дадил олим ташланди.

Абдурахмон Тoшмурoвoв билим-тарбия ҳамиша ҳаёт билан чамбарчас боғлаб олиб бoрилиши зарурлигини, ҳунар урганаётганлар ишлаб чиқаришда ўз мақалларини ошириб бoрилиши кераклигини таъкидлайди ва шунга амал қилишни ўз фаолиятининг узакларидан бири деб ҳисоблайди. Ҳудди шу мақсадда ҳунар лицейи узининг каттагина тажриба устасида қишлоқ ҳўжалик маҳсулотларини етиштириш келмоқда. Бу йил 18 гектар майдонда бошқоқли дон етиштирилди, катта хирмон яратилди. 20 гектар ерда эса мул пахта ҳосили етиштирилди. Жамоамиз йигим-теримини уюшқоқлик билан ташкил этиб, сентябрь ойи охиригача гектаридан 45 центнердан дурдона топиригани ҳолда, йиллик режани зиёдаси билан бажаришга муваффақ бўлди. Жамоамиз ҳосилдорлигини 50

центнердан ошириш учун йигим-теримни қизғин олиб бoряпти. Бу ишларнинг барчасида етакчимиз А. Тoшмурoвoв бoш-қoш. У бoзoр иқтисодиети шароитида тажриба устасида фаолият юритиш алоҳида аҳамиятга эга эканлигини қайта-қайта таъкидлайди. Унинг шундай жонқуярлиги туйғайли лицей жорий ҳисобига доимо катта маблағ келиб тушиб туради. Ҳусусан, утган йили топирилган аъло нави пахта толаси учун лицей жорий ҳисобига 2,5 миллион сум маблағ келиб тушди. Иқтисоднинг ана шундай мустаккамлашгани лицей модлий-техника таъминоти яхшилашда, фан кабинетларини замонавий техника воситалари билан жиҳозлашда муҳим аҳамият касб этапти. Шунингдек, ишлаб топилган маблағдан лицейдаги ва унинг тажриба устасидаги мавжуд техника воситалари учун енгил, эҳтиёт қисмлар билан таъминлашда ҳам фойдаланиляпти.

Билим масканимизда ана шундай ибратли ишлар амалга ошириляётганлиги ва қимматли тажрибалар тўпланганлиги туйғайли уч марта мамлакатимиз миксидида қурама-ли семинарлар ўтказилди. Бундан ташқари лицейимиз халқ ҳўжалиги ютуқлари қурама-сининг бир неча марта совринига сазовор бўлди. Ана шу муваффақиятларнинг барчасида ярим асрлик умрининг энг сермахсул даврини лицейимиз гуллайтиб-йиштишти баҳишда этиб келатган Абдурахмон Тoшмурoвoвнинг ҳиссаси салмоқлидир. У фақатгина ижтимоий фаолиятда эмас, балки оилавий ҳаётида ҳам ўрнак бўлиб, турмуш урғоғи — соғлиқни сақлаш ҳодими Мунаввар опа билан биргаликда беш нафар фарзандли давримизнинг муносиб кишилари қилиб тарбиялётганлиги қучилигимиз учун намунадир. Ҳунармандлар тайириладиган эзу иш жамоамизнинг, барча ҳамкасбларимизнинг эл-юрт олдидаги муқаддас бурчи бўлиб қолаверали.

Назар БЕРДИЕВ,
Денов ҳунар лицейи
ўқитувчиси.

Қишлоқ сурови Қишлоқ сурови

МАККАЖҲОРИ ҚАЧОН ЎРИЛАДИ?

Республикаимизда чорвачиликнинг асосий озуқаларидан бири ҳисобланган маккажҳориини силосга ўриш қизғин давом етмоқда. Лекин ҳамма вилаетларда ҳам бу борадаги аҳволни яхши деб бўлмайди. Кўпчилик жойларда мазкур вазифага эътиборсизлик, совуққонлик билан қаралмоқда. Масалан, жорий йилда Бухоро вилаетида 3900 гектар майдонга силос учун маккажҳори екилган эди. Ҳозиргача 1700 гектар ердаги маккажҳори йиғиштириб олинди, бу борадаги топириқ 49 фойизга уудаланди. Ҳар гектар майдондан йиғиштириляётган озуқа 94 центнерни ташкил қилмоқда. Уттан йили бу қураткич 105 центнерга тенг бўлган эди.

Самарқанд вилаетида ҳам ҳудди шундай манзарани кўриш мумкин. 6800 гектарга силос учун маккажҳори екилган. Шу кунгача 2600 гектар ердаги озуқа ўриб олинди, ҳолос. Умумий майдоннинг 38 фойизига маккажҳори ўрилди. Силорда ҳам бу иш оқмоқда. Вилает чорводорлари 1100 гектар ердаги маккажҳорининг 500 гектарини ўришди.

Мазкур вилаетларда бу долзарб юмушга совуққонлик билан қаралмоқда. Техника, иш

қучи, мавжуд имкониятлардан етарлича фойдаланилмаяпти. Шу бoнс ўрим кечикиб, олинаётган озуқа ҳосилдорлиги ҳам қамайиб кетмоқда. Аҳволни ўйлаш учун шойининг чора-тадбирлар қурилиши зарур. Қузининг ҳозирги тағинат давларидан унумли фойдаланиш керак. Бунинг вилаетларнинг раҳбарлари ездан чиқармасликларини жон.

Республикада тақрорий экин сифатида екилган озуқа екиларини йиғиштириб олишга ҳам етарлича эътибор берилмаяпти. Турли баҳоналар билан ҳозиргача қўпгина вилаетларда силос учун екилган маккажҳори ўрими бошлангани йўқ. Масалан, Бухоро, Наманган, Навоий, Самарқанд, Сурхондарё, Тошкент, Фарғонада шундай аҳволни кўриш мумкин. Бундай сусткашликни қандай баҳолаш керак? Ахир, вақт кутиб турмайди. Ҳар бир юмушнинг эъ вақтида амалга оширган маъқул. Наҳотки, ўтган йилги хатолар сабоқ бўлмасе?

Ўрими ҳамма ерда жадлалаштириш керак. Мавжуд техника воситаларидан оқилона фойдаланиш зарур. Бу масалада ҳеч қандай баҳонага ўрин йўқ.

Х. БОЛТАЕВ.

ОЧ МОЛНИНГ УВОЛИ КИМНИНГ БҲЙНИДА?

«Хисор» давлат ширкат ҳўжалиги бундан бир неча йиллар илгари нафақат Яқкабoғ туманида, балки Қашқадарё вилаетида иқтисодиети яхши, йирик чорвалар жамоа ҳисобланар эди. Кейинги йилларда бир неча марта раҳбар алмаштирилди. Натижада мутахассис кадрларнинг қунимсизлиги қучайди. Натижада тармоқда қолқоқлик вужудга кела бошлады. Ҳўжаликда барча ишлар узиб-ларчилиқка ташлаб қуйилди.

Бошқа соҳаларда ҳам сусткашлик билан иш олиб бoриляётганлиги сабабли ҳозир ҳўжалик иқтисодий қолқоқлик гирдобига тушиб қолди. Кейинги йилларда чорвачилик маҳсулотлари етиштириш 50-60 фойизга, моллар сонига эса 25-30 фойизга қамайтириб юборилди. Чорвачилик ҳўжалик учун зарар келтирувчи соҳага айланди.

Жорий йилнинг шу даврида утган йилга нисбатан гушт етиштириш 19,5 тонна, сүт 30 тонна, бир бoш сугирдан сүт соғиб олиш 150 килограмм, қорамол сонини 131 бош, қўй-эчкилар 3249 бош, отлар 111 бош, буюққоқ олиш 20 бошга қамайтириб юборилди. Барча шарт-шароит бўлатуриб паррандачилик фермаси тугатилди.

Бундай аҳволнинг сабаблари суриштирилганда, шу нарса маълум бўлдики, ҳўжалик директори Самулдла Сафаровдан тортиб, фермада ишлаётган масъул кишилар ўз масъулиятини унутган. Баҳорда ўтланларнинг етарли бўлиши,

яйлов майдонлари мавжудлигига қарамасдан режанинг 50 фойиздан нари-бери табиий беда таянчлари. 20 дан ортқ қўйчилик, 3 та қорамолчилик ҳамда битта отчилик фермаларини қишга тайирилаш ишлари ҳали бoшланмаган.

Маҳмуд Буриев етакчилиги қилаётган сўт-товар фермаси 1993 йилда ҳиссадорлик жамиятига ўтган эди. Ушунда фермада 226 бош қорамол, 64 бош сугир бўлган. Ҳўжалик маъмуриятининг жамият билан тузган шартномага амал қилмаганлиги натижада 1994 йилда сўт тайирилаш режаси бажарилмади. 1995 йилда эса 80 тонна урнига 70 тонна сўт тайирилди, натижада режа уудаланди. Жорий йилнинг утган ойларида 80 тонна урнига 56 тонна сўт тайирилди.

— Бу жиддий нуқсонларнинг асл сабаби бор, — дейди ҳиссадорлик жамияти бошлиғи Маҳмуд Буриев. — Ҳар йили чорва моллари учун етарли микдорда ем-хашак тўпланмайди. Ҳўжалик раҳбарлари хашак тўплаш учун етарлича техника воситалари ажратилмади. 24 гектар майдонга сўв чиқмаслиги сабабли озуқа имкони бўлмайпти. 54 гектарлик суғли майдон эса ферма ихтиридан олиб қуйилди. Шу бoнс қандай тўпланиши зарур бўлган 200 тонна дағал хашак урнига ҳозирга қалар 40 тоннага яқини жамғарилди, ҳолос.

Бундай ачинарли аҳволни «Бешқутон» ширкатлар уюшмасига қарашли Холмаҳмад Қолиров бoшқарилган фермада ҳам қуриш мумкин. Моллар парвартиш маҳсулот етиштириш но-

Хайрулла ТҲРАЕВ.

Анжидон вилаетининг Қуйғанёр посёккасида Ўзбекистон-Россия-Буюк Британия қўшма корхонаси вужудга келтирилиб, кетчуп, минерал сув ва бошқа маҳсулотлар тайирилаш йўлга қуйилганлиги қўпгина ижтимоий масалаларни ҳал қилишда муҳим аҳамият касб этапти. Яъни шу яқин-атрофдаги қишлоқларни иш билан таъминлаш, кент халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришнинг қўпайтириш имконияти вужудга келди.

Суратда: моҳир ишчи Роҳилаҳон Ҳoлматов ва лаборантка Дилфуза Исмоилова тайёр маҳсулот сифатини қўздан кечиринмоқда.

Х. АРАББOЕВ олган сурат.

Янгиликлар, ажойиботлар

• РОССИЯНИНГ «Сибгромаш» молия-сонаот гуруҳи ТК-400 русумли янги трактор яратиш арасида турибди. Мутахассисларнинг таъкидлашича, унга ўрнатиладиган янги двигател ва кам бoсимли гилдирақлар ҳисобига тракторнинг фойдали меҳнат коэффициентини аввалги моделларникидан 20-30 фойз ортқ бўлади. Бундан ташқари, тракторнинг кам ёқилғи сарфлаши ва тупроққа кичик бoсим бериши самарадорлиқни оширади. Ҳайдовчи эса ўзини енгил машинада ўтиргандек ҳис қилади.

1998 йилдан бошлаб тракторларни серияли равишда ишлаб чиқариш режалаштирилмоқда. Мутахассисларнинг таъкидлашича, дастлабки бoшқичда йилгига 1000 дoна трактор ишлаб чиқарилади.

• ЧИГИРТКА устида тадқиқотлар олиб бoрган америкалик олимлар ҳеч қандай техник мосламаларсиз ҳам иссиқлик даражасини аниқлаш мумкин, деган ҳулосага келдилар. Маълум бўлишича, иссиқлик пелсий бўйича 35 даражага етганда бу ҳашарот энг баланд, 16 даражага тушганда эса энг паст овозда сайраган экан. Агар иссиқлик даражаси ундан ҳам пастасе, чигиртка умуман сукот сақлашга ўтади, 8 даражада учиниша, 2-3 даражада эса сакрашга ҳам ҳоли қолмайди.

• ҲИНДИСТОНЛИКЛАРИНИНГ турли санамлар ва ҳатто ҳайвонларга сифинини яхши маълум. Лекин мамлакат қишлоқларининг бирида икки юзга яқин киши «Марману» — «улкан дарахт»га сугинар экан. «Гиннеснинг рекордлар китоби»га қиритилган бу дарахт шунчалик каттаки, бир вақтнинг ўзида 30 минг кишига соя беради.

• САВДОЛАШИШ фақат шарқ бoзoрларига ҳос деган гап анча эскириб қолди. Чунки бoзoр иқтисодиети ҳаётимизга қўплай янги ўзгаришлар киритишга давом етмоқда. Россиянинг Самарқанд марказий универмагда янги савдо тартиби жорий этилди. Энди харидорлар универмагда ҳам сотувчи билан бeмалолад савдолашиш имкониятига эга бўлди. Сотувчи ёрқинда қўрсатилган нархни 10 фойизгача тушириши мумкин. Бунда алабаста, маҳсулотнинг бежиримлиги, мудлати ва ранги, ҳуллас, харидоргирлиги ҳисобга олинади.

НЕФТЧИЛАР КАМАРБАСТА

Олтириқ нефтни қайта ишлаш заводи қишлоқнинг 90 йиллигини нишонламоқда. Бу корхонага 1904 йили нефть қидирувчи А. Н. Ковалевский асос солган. Чименда биринчи нефть қудуги қазилиб, қора олтин челақларда тортиб олинган. Шу йил темир йул яқинидаги Вонновский станциясида Туркистонда биринчи нефтни қайта ишлаш заводи қурилиши бошланди, 1906 йили ишга туширилди. Дастлаб заводда икки кубали қуришма ишга солиниб, фақат керосин ва ёқилғи учун мазут олинарди. Корхонанинг биринчи нефтчилари ака-ука Андрей, Павел, Кузьма, Клязовлар, Александр Иванов ва Иззатмирза ўғли Иззатов бўлишган.

1923 йили завод реконструкция қилиниб, ўзбек фуқаролари Гофур Йўлдошев, Йўлдош Ҳoшимов нефтни қайта ишлаш ускуналарини бoшқаришни мукаммал урганиб, нефтчилар сафига қўшилишган. 1940 йилга келганда корхонанинг ишлаб чиқариш қуввати йилгига 320 минг тоннага етказилган. 1943 йил майдан бошлаб корхона жамоаси танклар учун дизель енгилгис етказиб беради. Ватан урушининг галабаси таъминлангунгача завод жамоаси фронтга дизель енгилгиси, керосин, бензин етказиб бериб туради.

Республика мустақилликка эришган дастлабки йили иш жойларини қўпайтириш, аҳолининг баъзи бир маҳсулотларга бўлган талабини қондириш мақсадида «Халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш» пехи очилди.

Завод директори Владимир Иванович Ивановнинг айтилишча, жамоа қудуг санарафаиго юксак қутаринки руҳда меҳнат қилиб, муносиб тўхфалар ҳозирлаган. 1996 йилнинг етти ойида нефть маҳсулотлари ишлаб чиқариш 13 фойизга қўшайган. Август ойи режаси ҳам муддатидан аввал 101,7 фойизга бажарилган, 8 ойлик меҳнат унумдорлиги, ишлаб чиқариш сурьати

режаси 111,9 фойизга уриштирилган. Бу микдор Фарғона водийиси халқ ҳўжалигининг нефть маҳсулотларига бўлган талаб-ёхтенини қоплаб, ортиб ҳам қолмоқда. Пахтазорларда, терим тобора авж олдириляётган шу кунларда корхона ишлаб чиқаратган енгилгитурларига талаб ошаяпти. Оммавий машина терими бошлаб юборилиб, минглаб зангори кемалар пайкалда сузаяпти. Масъулиятни қучур ҳис етган олтириқлик нефтчилар жойларда енгилгитанқисиллиги юз бeрмаслиги учун ишлаб чиқариш қувватини ошириш чораларини қурмоқдалар.

Р. МЕЛИБOЕВ,
«Қишлоқ ҳаёти» мухбири.

Суратда: корхонанинг тажрибали мутахассиси, машинист Валерий Абляметов. Бу кекса нефтчи 36 йилдан бери муҳим ишлаб, касбини фидокорона меҳнати билан удуғлаб келмоқда.

Х. МЕЛИБOЕВ олган сурат.

